

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:

președinte

Diaconu Iurie

judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul DIACONU Larisa și LUPACESCU Veaceslav în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe

CIORNÎ Igor XXXXX, născut la XXXXX, domiciliul temporar în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.07.2019 – 26.11.2019;

Instanța de apel: 15.01.2020 – 30.07.2020;

Instanța de recurs: 28.10.2020 – 09.12.2020.

Asupra recursurilor ordinare declarate de avocatul DIACONU Larisa și LUPACESCU Veaceslav în numele lui inculpatului Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul central, din 26.11.2019, CIORNÎ Igor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod Penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și art. 79 Cod penal, închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, în penitenciar de tip semiînchis, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Potrivit art. 90 Cod Penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 (un) an, fără executarea pedepsei cu închisoare, dacă prin comportarea sa va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat și va executa condițiile probațiunii.

S-a dispus încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1280 (una mie două sute optzeci) lei din contul inculpatului în beneficiul statului.

2. Prima instanță, în procedura specială prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a constatat că, CIORNÎ Igor, la 23.08.2018, aproximativ ora 01:45, deținând permis de conducere cu nr. 155700641, aflându-se la volanul automobilului „DAF/FT XF 105.460”, n/î XXXXX, deplasându-se pe traseul R-14, mun. Soroca, contrar pct. 3 Capitolul 1, Dispoziții Generale al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009 care stipulează, că

„participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neînțemeiat obstacole circulației, care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”, încalcând prevederile art. 45 p. (1) și (2) al Regulamentului respectiv care determină, că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii și situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” și neconformându-se prevederilor art. 49 al aceluiași regulament care stipulează că „în funcții de viteza de deplasare, conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu) (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frânare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitând coliziunea”, la km 82+615 al traseului sus menționat, aflându-se în zona de acțiune a indicatorului 3.23 (depășire interzisă) care interzice depășirea tuturor vehiculelor, cu excepția celor solitare care se deplasează cu o viteză mai mică de 30 km/h, nu s-a conformat la viteza de deplasarea a ciclometrului „SACHS” fără numere de înmatriculare, care îl preceda și care era condus de TARNARUȚCHI Alexandru, având-o în calitate de pasager pe GHERVAS Andriana, în rezultatul căreia a ciocnit ciclometrul, cauzându-le: lui TARNARUȚCHI Alexandru, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201929D0004 din 10.01.2019, vătămări corporale grave, iar Andrianei GHERVAS, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201929D0003 din 10.01.2019, vătămări corporale ușoare.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare corporală gravă a integrității corporale.*

3. Procurorul COREȚCHII Alexandr a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care CIORNÎI Igor să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal la închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Admiterea acțiunii civile și dispunerea încasării din contul lui CIORNÎI Igor în beneficiul lui TARNARUȚCHI Alexandru suma de 20000 lei.

Dispunerea încasării din contul lui CIORNÎI Igor în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1280 lei

Soluționarea sorții corpului delict prin dispunerea lăsării corpului delict proprietarului.

În argumentarea apelului, procurorul a indicat că:

- prima instanță nefondat a aplicat prevederile art. 90 și art. 79 Cod penal, or infrațiunea reținută în seama inculpatului face parte din categoria celor grave, prezintă un pericol social sporit, pe teritoriul țării, în prezent comițându-se frecvent asemenea infrațiuni;

- la etapa urmăririi penale CIORNÎI Igor și-a exercitat libertatea la autoincriminare, nu și-a cerut scuze de la părțile vătămate, nu a achitat prejudiciul cauzat prin infrațiune și nu a conștientizat pericolul social sporit al faptei săvârșite;

- nu s-a constatat prezența unor circumstanțe excepționale care ar înlătura aplicarea pedepsei complementare, iar recunoașterea vinovăției de către inculpat, lipsa încălcărilor legii penale din partea acestuia, întreținere a doi copii minori și încadrarea în câmpul muncii nu pot fi apreciate ca circumstanțe excepționale, în sensul art. 79 Cod penal;

- au fost depășite limitele judecării cauzei, stabilind și vinovăția lui TARNARUȚCHI Alexandru în comiterea accidentului rutier, iar examinarea cauzei în lipsa părții vătămate, a adus atingere drepturilor procesuale ale ultimului.

În instanța de apel, procurorul a modificat cerințele apelului și a pledat pentru casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care CIORNÎI Igor, recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, să fie condamnat, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani cât și admiterea acțiunii civile, argumentând că prima instanță greșit a aplicat prevederile art. 79 Cod penal (f.d. 237, vol. I).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2017 a fost admis apelul, casată sentința în partea neaplicării pedepsei complementare, pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care CIORNÎI Igor a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

S-a dispus lăsarea corpului delict proprietarului legal.

S-au menținut celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. Instanța de apel și-a întemeiat soluția pe următoarele argumente:

- motive de casare a sentinței în partea constatării stării de fapt și de drept nu s-au constatat, vinovăția fiind stabilită în urma respectării procedurii de judecare în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală și a corectei apreciere a ansamblului probator;

- la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de 2 (doi) cât și la dispunerea suspendării condiționate a acesteia pe o perioadă de probă de 1 (un) an, a ținut cont pe deplin de recunoașterea vinei, căința sinceră, comiterea pentru prima dată a unei infrațiuni și aceasta a fost comisă din imprudență, caracteristica pozitivă de la locul de trai, aflarea la întreținerea inculpatului a doi copii minori, lipsa circumstanțelor agravante. De asemenea, pedeapsa solicitată de acuzare, depășește limitele unei pedepse echitabile prin suprasolicitarea caracterului punitiv al pedepsei penale. Or, la

caz s-a dovedit că executarea pedepsei sub formă de închisoare de către CIORNÎI Igor este inoportună;

- eronat au fost aplicate prevederile art. 79 Cod penal, neținându-se cont de faptul că infracțiunea comisă face parte din categoria celor care atentează asupra securității circulației rutiere și exploatării mijloacelor de transport. Mai mult, în mod eronat a fost atribuită dublă valență circumstanței atenuante ce se referă la recunoașterea vinovăției și căința sinceră, or, circumstanțele date condiționează examinarea cauzei penale în procedură simplificată, oferind inculpatului dreptul de a beneficia de prerogativele art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Astfel, aceste circumstanțe își epuizează efectul de atenuare a situației inculpatului în conformitate cu prevederile menționate și nu pot fi reținute suplimentar drept circumstanțe excepționale de comun cu alte atenuante stabilite la caz;

- nu se aplică sancțiunea anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, deoarece la momentul săvârșirii infracțiunii legea penală nu prevedea o asemenea sancțiune, aplicabile fiind prevederile art. 10 Cod penal;

- alegațiile de pretindere a satisfacerii acțiunii civile sunt nefondate, or partea vătămată nu a înaintat o acțiune civilă sub forma unei cereri scrise la care să fie atașate probe ce confirmă temeinicia revendicărilor pecuniare;

- cheltuielilor judiciare au fost dispuse a fi încasate din contul inculpatului de prima instanță, prin urmare cerințele apelului în această parte sunt nefondate.

5. Decizia este atacată cu recursuri ordinare de avocații LUPĂCESCU Veaceslav și DIACONU Larisa, în numele inculpatului.

Avocatul DIACONU Larisa în recursul ordinar declarat în numele inculpatului indică la neaplicarea prevederilor art. 10 Cod penal și că nici una din normele ce reglementează individualizarea pedepsei penale nu prevede interdicția de a apela la circumstanțele atenuante, considerându-le drept excepționale.

Drept urmare, solicită casarea deciziei în partea ce ține de privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport și de menținut celelalte dispoziții ale deciziei.

Avocatul LUPĂCESCU Veaceslav în recursul ordinar declarat în numele inculpatului invocă că dubla valență nu se regăsește în speță și că a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil prin dispunerea examinării apelului în lipsa părții vătămate.

În baza celor expuse, se solicită casarea totală a deciziei și menținerea sentinței.

6. Pe cauză, procurorul a depus referință, solicitând declararea recursurilor ca inadmisibile pe motiv că sunt vădit neîntemeiate, or soluția instanței de apel în privința pedepsei stabilite inculpatului a fost adoptată în strictă conformitate cu prevederile legale, fiind argumentată suficient.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora pe motiv că sunt vădit neîntemeiate, or argumentele recurenților nu și-au găsit confirmare și hotărârea contestată corespunde rigorilor normelor procesual-penale cât

și practicii constante a CtEDO, ea conținând răspuns detaliat asupra tuturor argumentelor apelantului în sensul admiterii sau respingerii acestora.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Lecturând recursul declarat de avocatul LUPĂCESCU Veaceslav, se constată că acesta este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) și 5) Cod de procedură penală, iar din recursul declarat de avocatul DIACONU Larisa rezultă că recurentul nu a arătat la nici o eroare din cele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, motivând doar că nu este de acord cu excluderea prevederilor art. 79 Cod penal.

Raportând cele invocate de recurenți la materialele cauzei, practica judiciară constantă și legislația penală și procesual-penală în vigoare, instanța de recurs constată că recursurile nu conțin o motivare sub aspectul erorilor de drept prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și că temeiurile au fost invocate formal.

În primul rând, cu referire la eroarea de drept invocată în temeiul pct. 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate*, se menționează că nu poate fi reținută încălcarea dreptului la un proces echitabil al inculpatului prin faptul dispunerii judecării apelului acuzării în lipsa părților vătămate deoarece procedura de citare legală în privința lui TARNARUȚCHI Alexandru și GHERVAS Andriana a fost efectuată de instanța de apel, instanței fiindu-i adus la cunoștință că primul nu se află pe teritoriul Republicii Moldova (f.d. 241-242, vol. I), iar cea de-a doua a fost citată prin intermediul mamei (f.d. 243, vol. I).

Mai mult, cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală și această procedură prevede că partea vătămată se citează și se audiază doar în calitate de parte civilă și numai asupra acțiunii civile, neputând influența în nici un mod latura penală, iar cum rezultă din textul deciziei recurate, instanța de apel și-a însușit soluția primei instanțe cât privește soluționarea laturii civile, neînfrățându-i situația inculpatului, în această parte.

În al doilea rând, cât privește eroarea de drept invocată în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel dacă instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, se atestă că recurentul LUPĂCESCU Veaceslav a omis în mod absolut să expună argumentele care, în opinia

lui, ar indica că acest temei este prezent în cauză, ceea ce, de asemenea, indică asupra caracterului formal și declarativ al susținerii recurentului, or arătându-se această eroare de drept, nu a fost concretizat care din aceste temeiuri (- *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, - *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*, - *motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar*, - *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*) le pune la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă acestea, iar alegerea din oficiu de către Colegiu a unuia din cele 4 temeiuri menționate este inadmisibilă și prin urmare, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu-și găsesc confirmare la examinarea cauzei în ordine de recurs ordinar.

În al treilea rând, invocarea greșitei excluderi a prevederilor art. 79 Cod penal, se apreciază ca netemeinică, or instanța de apel s-a expus pe larg asupra acestei chestiuni, enunțând motivele soluției adoptate, pe care instanța de recurs le însușește pe deplin.

La caz, în temei legal s-a conchis că hotărârea primei instanțe nu poate fi menținută în partea aplicării art. 79 Cod penal cât privește pedeapsa complementară obligatorie.

Astfel, potrivit practicii juridice constante stabilirea pedepsei cu aplicarea art. 79 Cod penal, se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii. În acest caz instanța de judecată este obligată să indice în hotărâre care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal.

Lecturând textul sentinței se observă că prima instanță a exclus aplicarea pedepsei complementare obligatorii, cu trimiterea la art. 79 Cod penal, însă nu a motivat suficient aplicarea acestei norme, indicând ca circumstanțe excepționale: circumstanțele în care s-a produs accidentul rutier (*ciclomotorul se deplasa cu lumină farurilor deconectată, conducătorul ciclometrului avea 0,26 gr/ de alcool în sânge*). Acestea însă, nu pot fi considerate ca excepționale, or ca excepționale, circumstanțele pot fi considerate atunci când sânt ieșite din comun și țin de personalitatea vinovatului, de starea sănătății, a familiei acestuia ori aflate în strânsă legătură cu circumstanțele cauzei, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel în temei legal a statuat că prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, astfel, pripit a ajuns la concluzia despre aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, nu a argumentat care sunt circumstanțele excepționale ale cauzei, ce ar permite neaplicarea pedepsei complementare obligatorii.

Se reține și că instanța de apel, contrar celor indicate de avocatul DIACONU Larisa în recurs, a dat deplină eficiență și prevederilor art. 10 Cod penal, și, reieșind

din faptul că la 23 august 2018 infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) Cod penal se sancționa și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, corect a apreciat că scopurile pedepsei penale în cazul lui CIORNÎI Igor vor fi atinse prin privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

Din considerentele enunțate, pornind de la corectitudinea și plenitudinea constatărilor realizate de către instanța de apel privind vinovăția inculpatului, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia și individualizarea pedepsei stabilite ultimului, luând în considerare motivarea amplă a deciziei instanței de apel, apreciind că temeiurile pentru recurs, invocate de recurenți, nu și-au găsit confirmare și nu au fost identificate alte temeiuri care, examinate din oficiu, să impună necesitatea casării hotărârilor judecătorești atacate, Colegiul penal conchide că recursurile ordinare urmează a fi declarat inadmisibile, deoarece sunt vădit neîntemeiate.

8. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Diaconu Larisa și Lupacescu Veaceslav în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iulie 2020, în cauza penală privindu-l pe CIORNÎI Igor XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia va fi pronunțată integral la 24 decembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion